

Miljöberättelse 2018

Statens medieråd är en myndighet som har i uppdrag att verka för att stärka barn och unga som medvetna medieanvändare och skydda dem från skadlig mediepåverkan. Myndigheten följer medieutvecklingen och forskning kring barn och unga, sprider information, ger vägledning om barns och ungas mediasituation samt ansvarar för att fastställa åldersgränser för biograffilm som ska visas för barn under 15 år.

Som statlig aktör och myndighet har Statens medieråd ett stort ansvar. Vi ska i enlighet med förvaltningslagen effektivt hantera allmänna medel. Vi ska även ta miljöhänsyn och arbeta med miljöledning utifrån Förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter. I denna framgår att myndigheter som hör till Kulturdepartementet ska ha ett miljöledningssystem, vilket innebär att myndigheten "...inom ramen för sitt ordinarie uppdrag ska ha ett miljöledningssystem som integrerar miljöhänsyn i myndighetens verksamhet så att man tar hänsyn till verksamhetens direkta och indirekta miljöpåverkan på ett systematiskt sätt." Statens medieråd har också en ambition att - via initierade och utbildade medarbetare - sprida denna kunskap och detta förhållningssätt till andra myndigheter. En positiv effekt kan också vara att miljöutbildade anställda tar med sig ett förbättrat miljötänk hem efter arbetstid.

En hållbar utveckling har både en ekologisk, social och ekonomisk dimension och beskrivs enligt den banbrytande Bruntlandkommissionens rapport från 1987 som "...en utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov."

Myndigheten har utsett Catarina Falklind Breschi till miljöansvarig. Ytterst ansvarig är direktör Anette Novak. Ledningen har ett övergripande ansvar för att miljöarbetet löpande följs upp och utvärderas genom årlig rapportering till Naturvårdsverket samt årlig miljörevision. Dessutom finns en miljöledningsgrupp bestående av Catarina Falklind Breschi, Ida Lithell och Therese Hellgren, med uppgift att utveckla miljöarbetet på myndigheten samt se till att hålla dokumentationen kring miljöarbetet uppdaterat.

Sedan 2014 har Statens medieråd årligen erhållit ett miljödiplom, enligt Svensk miljöbas.

Följande policy och rutindokument innehåller miljöhänsyn och har genomgått översyn och vid behov reviderats under 2018.

- Policy: Miljöledningsarbete (2018-05-28)
- Policy: Tjänsteresor (2018-03-20)
- Riktlinjer för direktupphandling (2018-10-10)
- Rutin för hantering av avfall och farligt avfall (2018-09-25)
- Lathund för öppning och stängning av Statens medieråds lokaler (2018)
- Rutin för budtjänster för Statens medieråd (2018-09-25)
- Husbok för Statens medieråd (2018)

Rutin för taxiresor ingår numera i dokumentet Policy: Tjänsteresor

Avvikelsesrapportering är systematiserat på myndigheten genom information under protokollförda veckomöten samt i myndighetens kvartalsrapportering.

Myndighetens positiva miljöpåverkan

Påverkan på miljön kan vara både positiv och negativ. Varje år publicerar myndigheten en krönika med fokus på det arbete som gjorts på miljöområdet. Titeln på årets krönika är *Sverige kan bli bäst i världen*, signerad direktör Anette Novak. Här beskrivs bland annat Statens medieråds bidrag till att öka den sociala hållbarheten:

Ingen utmaning som mänskligheten ställts inför tidigare har utgjort ett större hot mot framtida generationer än klimatförändringen. 2018 har varit ett år av värmerekord, extrem torka och andra exceptionella fenomen som kan kopplas till klimatförändringen. Det har också varit ett år av uppvaknande, då glädjen över rekordsommaren blandades med ångest över orsakerna, över vår egen del i den katastrofala utvecklingen. Vårt eget ansvar.

Statens medieråd arbetar sedan många år aktivt för att verksamhetens belastning på klimatet ska hållas på ett absolut minimum. Vi följer data över vår energiförbrukning, analyserar den och sätter mikromål för att ständigt reducera den ytterligare. Vi har förgreningskontakter vid varje arbetsplats för att göra det enkelt för medarbetarna att välja "stäng av allt" vid hemgång. Vi har infört rutinen att alltid släcka i alla rum när vi lämnar dem. Som statlig myndighet har vi ett särskilt ansvar att vara förebild. Vi måste alla förändra vår livsstil. Om inte väktarna för det allmännas bästa gör det, vem ska göra det då?

Hållbarhet handlar emellertid inte enbart om de ekologiska aspekterna. 2015 antog FN:s medlemsländer en universell agenda som rymmer Globala målen för hållbar utveckling, den så kallade Agenda 2030. Dessa globala mål ska bidra till en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling och vara uppnådda till år 2030. Arbetet med att genomföra Agenda 2030 följer bland annat dessa principer:

- **Agendan är universell**, vilket innebär att den riktar sig till alla världens länder, och att alla länder bär ett gemensamt ansvar för dess genomförande.

- **Målen är integrerade och odelbara.** Det betyder att inget mål kan nås på bekostnad av ett annat – och framgång krävs inom alla områden för att målen ska kunna uppnås.
- **Ingen ska lämnas utanför.** Agendan måste genomföras med särskild hänsyn till de människor och samhällen som har sämst förutsättningar.

De här vidare principerna gör kopplingen till Statens medieråds verksamhet tydlig. Vårt fokus är att stärka och skydda barn i deras medievardag. I en alltmer digitaliserad och sammankopplad värld är digital kompetens samt medie- och informationskunnighet ofta en förutsättning för utveckling även på andra områden. Att ha tillgång till en dator, mobil och en snabb internetaccess utan digital kompetens och MIK är som att ha ett eget bibliotek men inte kunna läsa.

Flera av de globala målen vi ska ha nått år 2030 talar särskilt om områden som utgör avgörande fokus för Statens medieråd:

Mål 4: God utbildning för alla – en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och livslångt lärande för alla.

Mål 16: Fredliga, inkluderande samhällen för hållbar utveckling – med delmålet 16:10 – Säkerställa allmän tillgång till information och grundläggande friheter.

Den allmänna tillgången till information blir i takt med internetutvecklingen ett alltmer utmanat område. För vad händer med inkluderingen när den information som sprids har blivit vapen i händerna på krafter som söker så split och misstro? Vad händer med det livslånga lärandet när det offentliga samtalet verkar genomsyrat av kunskapsförakt?

Vi skönjer redan effekterna. Vissa har påverkats av de mediefientliga narrativen och fått en skadad tilltro till medier. Andra har lurats av den försåtliga desinformationen och vågar inte vaccinera sina barn. Resultatet: Vi ser tidigare utrotade sjukdomar göra comeback.

Samtidigt med denna obehagliga utveckling finns hoppningivande tecken. I den senaste rapporten *Ungar & medier* – som Statens medieråd sammanställer vartannat år – märks en kraftig förändring de senaste tio åren vad gäller barns inställning till nyheter. Jämfört med 2005 anser barn och unga att nyheter är mer spännande och lärorika.

Den explosionsartade utvecklingen på dataområdet bär också enorma möjligheter; såväl när det gäller individanpassning av undervisning och medieanvändning som att identifiera mönster i stora datamängder. Dagens barn är framtidens ledare. Ska vi bygga en hållbar värld handlar det inte bara om att göra det för barnen, utan med barnen.

Statens medieråd fick 2018 regeringens uppdrag att samla alla krafter som utbildar och fortbildar inom det breda ämnet medie- och informationskunnighet. Vi siktar på att få med oss så många som möjligt som tillsammans med oss vill göra ett historiskt folkbildningshäv.

Med MIK-kompetenta generationer kan Sverige nå målet med att bli bäst i världen på att utnyttja digitaliseringens möjligheter – och samtidigt bygga en hållbar framtid.

För att öka myndighetens *positiva* miljöpåverkan har Statens medieråd vidtagit följande åtgärder:

➤ Utbildning och information

Miljömål: *" Myndigheten ska se till att det finns goda kunskaper om myndighetens miljöarbete såväl internt som externt."*

Anställda vid Statens medieråd ska ha goda kunskaper om myndighetens miljöarbete. Målet är att samtliga medarbetare ska delta i såväl *Sustemas* utbildning som i interna utbildningar. I linje med detta har tre nya medarbetare utbildats internt under 2018. En av dessa har gått *Sustemas* utbildning. Ytterligare två medarbetare planerar att genomgå *Sustemas* utbildning år 2019.

Medarbetare har informerats om rapporteringen till och utfall från Naturvårdsverket.

Information till allmänheten om myndighetens miljöarbete återfinns på myndighetens webbplats och uppdateras vid behov. Årets miljökrönika publicerades på statensmedierad.se i november 2018.

➤ Social hållbarhet

Miljömål: *"Att genom intern och extern kommunikation skapa kunskap kring myndighetens kärnverksamhet (t.ex. medie- och informationskännedom (MIK) och genom det bidra till social hållbarhet i samhället"*.

Medarbetarna informeras kontinuerligt om kopplingen mellan kärnverksamheten och social hållbarhet.

Folkhälsomyndigheten beskriver den sociala dimensionen av hållbarhetsbegreppet på följande vis: *"...en avgörande betydelse för det demokratiska samhället och är helt nödvändig ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Ett socialt hållbart samhälle är resilient, men samtidigt förändringsbenäget och ett samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. Det är ett samhälle med hög tolerans där människors lika värde står i centrum, vilket kräver att människor känner tillit och förtroende till varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen."*

För att minska myndighetens *negativa* miljöpåverkan har Statens medieråd vidtagit följande åtgärder:

➤ Produkter

Verksamheten producerar material för vårdnadshavare och nära-barn-professionella. I första hand erbjuds målgruppen att ta del av materialet via myndighetens sajt, där rapporter, informationsbroschyrer och andra dokument går att ladda ned. I webbpublicering strävar myndigheten efter att publicera löpande text i obunden form direkt på sajten, med syfte att minska antalet utskrifter. I extern kommunikation länkar myndigheten till text och bild som publiceras digitalt. Endast inför större aktiviteter tas tryckt material fram.

➤ Avfall och resursanvändning

Miljömål: "Mängden osorterat avfall ska minimeras, EU:s avfallsdirektiv med avfallshierarki (avfallstrappa) efterföljas och myndigheten ska källsortera kopieringspapper, kartong, glas och hårdplast. Farligt avfall ska hanteras så att risken för negativ miljöpåverkan minimeras."

Mätbart mål som sattes upp för 2018 var att pappersförbrukningen skulle minska med 10% per medarbetare. För att målen skulle uppnås har följande åtgärder vidtagits under året:

- Rutin för avfall och farligt avfall har setts över.
- Vid flera tillfällen har medarbetarna informerats och utbildats i den interna avfallshanteringen. Nyanställda utbildas löpande.
- Säkerhetsdatablad för maskindiskmedel finns vid förvaringen av medlet samt hos skyddsombud. Skyddsombud tillser att rutin för hantering av avfall efterlevs.
- En ny skrivare/kopieringsmaskin är upphandlad och installerad. Maskinen har utskriftsstopp.

Antalet utskrifter under 2018 kan sammanställas först när året är slut.

Aktivitet	2015	2016	2017	2018
Konica Minolta Svartkopior	61 301	42 233	33 908	
Konica Minolta Färgkopior	37 171	24 360	27 705	
Brother	7 500	14 500	8 000	
Brother 2	0	11 000	11 000	
HP Color LaserJet Flow (Blue Angel-certifierad)				

Utskrifter på Brother-skrivarna gäller framförallt handlingar som ska arkiveras, då Statens medieråds arkiv främst består av pappershandlingar. Målsättningen är att vi inom några år alltmer kommer att övergå till e-arkivering, vilket bör minska pappersåtgången markant.

➤ Resor

Mål: "Myndighetens miljöhänsyn gällande resor ska vara kända för alla medarbetare och efterföljas. Resor ska i största möjliga mån minimeras".

Myndigheten har i uppdrag att samverka och sprida kunskap. Detta görs bl.a. via nätverk, vilket medför ett visst resande. Myndigheten försöker dock lägga så många möten som möjligt via telefoni och ip-telefoni. Resor under 50 mil ska, enligt myndighetens resepolicy, i största möjliga mån göras via tåg. Då taxi används väljs i möjligaste mån ett miljöcertifierat taxibolag. Myndigheten tillhandahåller busskort för resor i tjänsten inom storstockholmsområdet.

Sedan 2016 bokas tjänsteresor via en resebyrå som kan leverera miljöstatistik, enligt Naturvårdsverkets modell. Resebyrån har tagit del av myndighetens miljödokument gällande resor och boende. Vid samtliga beställningar tar resebyrån hänsyn till myndighetens miljöpolicy.

För att kunna genomföra arbetsinsatser kopplade till myndighetens uppdrag krävs ett visst resande. Eftersom Statens medieråd är en liten myndighet kan detta ge stora statistiska avvikelser. Hädanefter kommer vi därför inte att redovisa siffror för resor i miljöberättelsen (dessa finns dock hos Naturvårdsverket).

Aktivitet (i km)	2015	2016	2017	2018
Tåg	3 596	8415	17 136	
Flyg inrikes	5 665	988	4 373	
Flyg utrikes	23 516	45382	12 567	
Buss	33	214	80	
Bil	276	475	0	
Taxi	123	404	359	

➤ Inköp / Upphandling

Miljömål: " Myndigheten skall eftersträva att göra inköp av miljömärkta varor och tjänster."

I enlighet med myndighetens miljöpolicy har en övergång till direktinköp av produkter och tjänster med miljökrav påbörjats. Myndigheten har också i större utsträckning använt sig av Kammarkollegiets tjänst avropa.se vilket borgar för att miljökrav ställs på ett systematiskt sätt.

Följande upphandlingar och avrop från ramavtal som genomförts av myndigheten under året är; Trycksaker i form av tygpåsar, datorer, Office 365, hjärt- och lunggräddning och brandutbildning, dokument- och ärendehanteringssystem, kopiator, datortillbehör, fyra kontorsstolar. Miljökrav har ställts vid upphandlingar och avrop från ramavtal när sådana krav är relevanta.

Myndigheten samarbetar ofta med konsulter som är t.ex. lärare, experter m.m. där det inte är relevant att ställa miljökrav på konsulten. Om konsulten rest på myndighetens uppdrag ska denne informeras om att hen omfattas av myndighetens resepolicy. I miljöutredningens sammanställning av leverantörers miljöarbeten har Statens medieråd för 2018 valt att registrera "ej relevant" för den här typen av konsulter, vilket kan påverka och försvåra uträkning och statistik för de senaste åren.

En sammanställning över myndighetens leverantörers miljöarbeten har uppförts löpande under 2018.

➤ Energianvändning

Miljömål 2018: *Mål: Elförbrukningen 2018 skall ligga mellan 14,000 kWh – 15,000 kWh.*

För att säkerställa att myndighetens låga energinivå bibehålls analyseras förbrukningen löpande. Personalen har vid flertalet tillfällen informerats om de dagliga rutiner myndigheten har kring släckning av arbetsplatsen samt övriga gemensamma ytor. Dessa rutiner efterföljs.

Myndigheten har en kontinuerlig samverkan med hyresvärden SFI för översyn av elförbrukning och har i dag miljömärkt el.

Elförbrukningen till dags dato visar att myndighetens aktiva arbete kommer att ge ett gott utfall även i år.

Indikatorer / nyckeltal för elförbrukningen 2018

En komplett sammanställning kring årsförbrukningen 2018 görs januari 2019.

Aktivitet	2013	2014	2015	2016	2017	2018*
Antal anställda	20	23	21	21	21	
El- (kWh)	18 015	15 262	14 331	14 842	14 384	12 312
Kostnader för el	22 520 kr	17 606 kr	17 911 kr	18 125 kr	17 981 kr	15 392
El-kWh/anställd	901	763	682	707	684,9	

* 2018 års siffror är januari-november och antalet anställda har varierat från 21-19

Mellan åren 2013-2014 fastställdes ett tal som motsvarar det genomsnittligt antal människor som arbetade i myndighetens lokaler (även konsulter inkluderades). Sedan 2015 redovisas antalet faktiskt anställda på myndigheten under året.

2018-12-18

Ärendet är berett av

Catarina Falklind Breschi / Ida Lithell

Anette Novak
Direktör